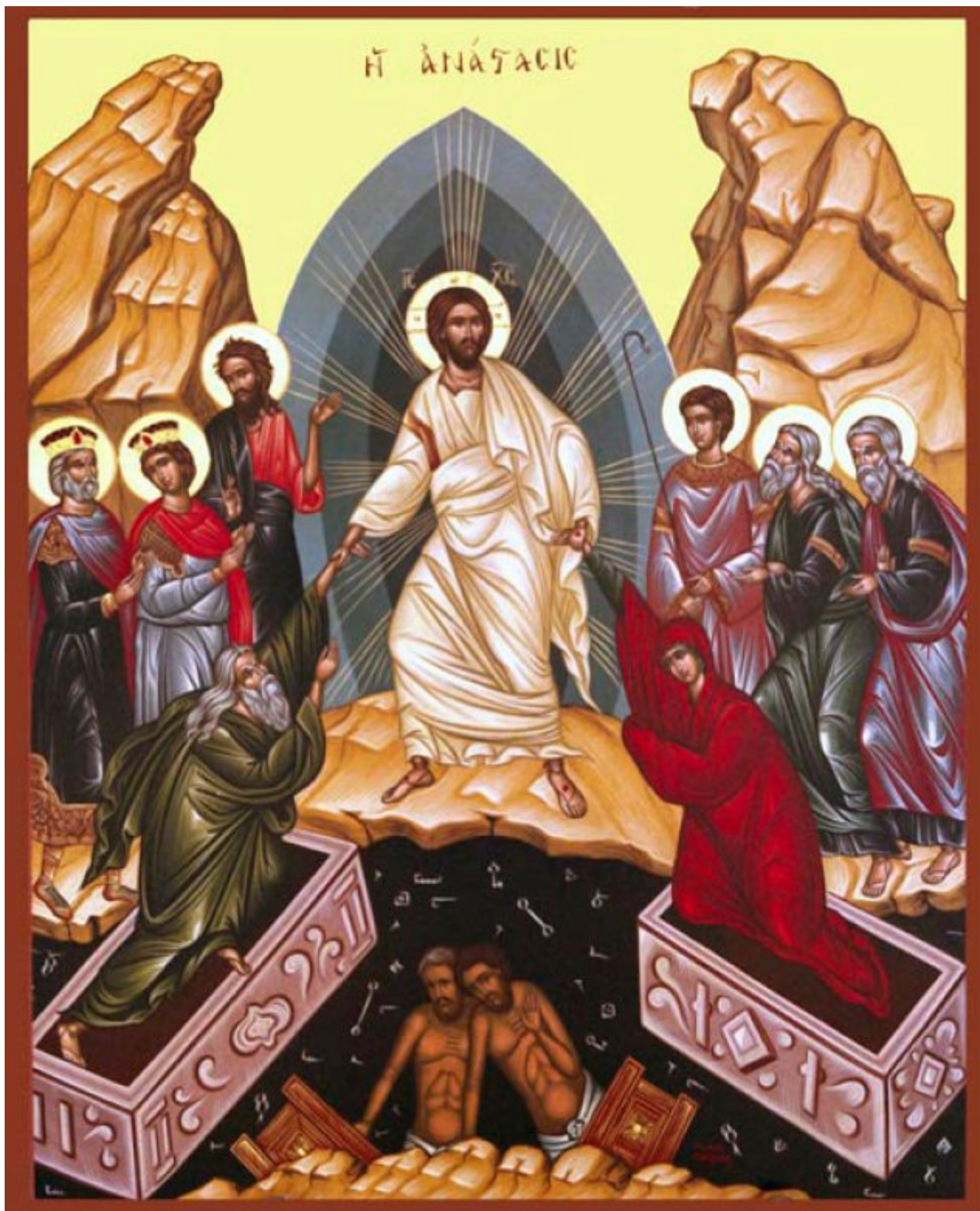

21 Απριλίου 2023

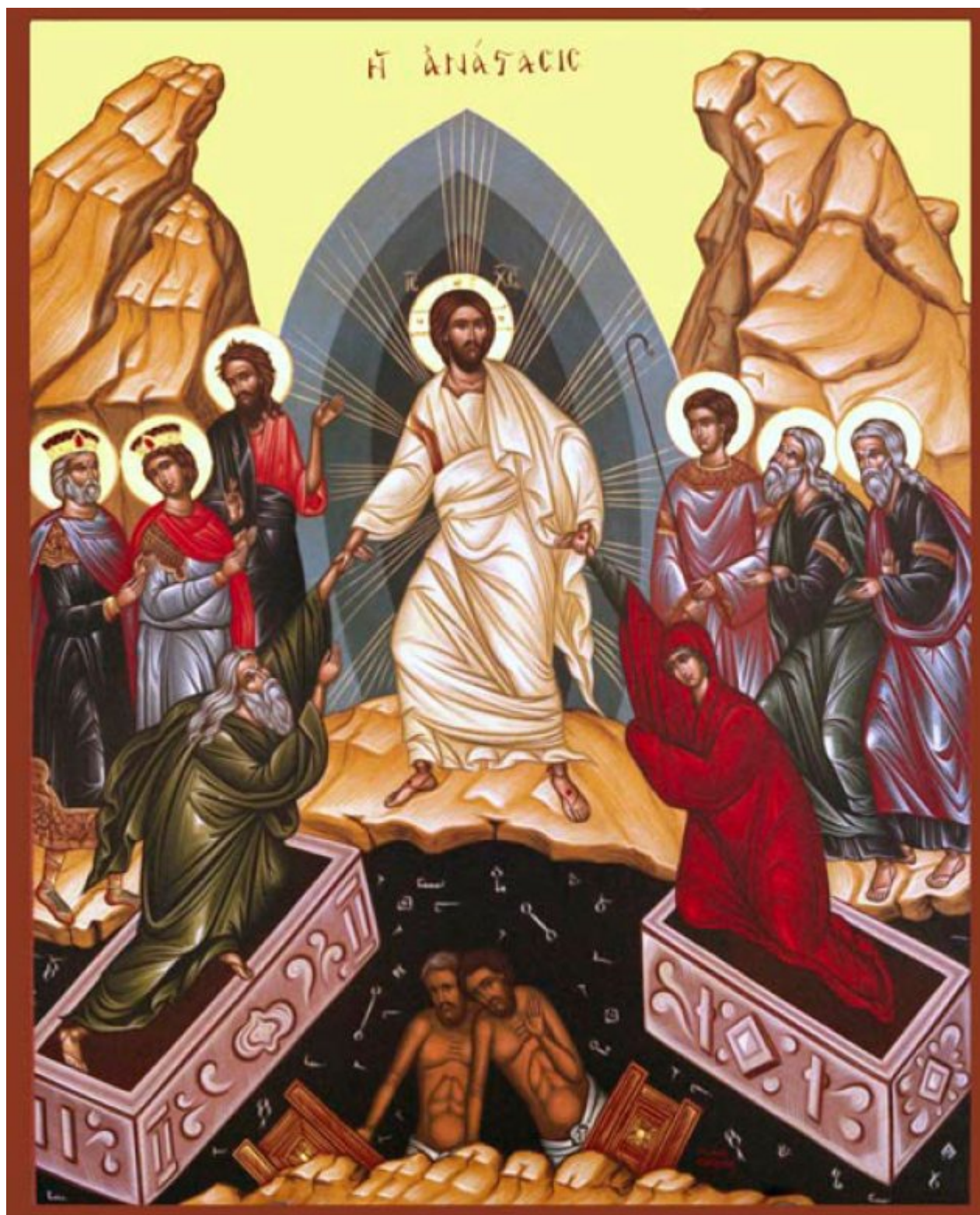
Πάσχα - Πέρασμα από τὸν τύπο στὴν οὐσία (Μελέτιος Καλαμαρᾶς Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Πῶς φτάνουμε στό οὐσιαστικό

Άπορούμε καμιά φορά, πώς μέσα στο πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς πίστεως, γίνονται ἀποδεκτοί τόσοι τύποι. Καί μάλιστα ἔχοντας δεδομένο ὅτι περιμένομε τήν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν τήν γεμάτη Πνεῦμα Ἅγιο καί ἐλευθερία.

Βλέπομε λοιπόν καί σήμερα, τό Πάσχα, νά χρωματίζουν τήν ἑορτή ἕνα σωρό τύποι καί ἔθιμα, πού τά θεωροῦμε χωρίς ιδιαίτερη σημασία.

Παράδειγμα. Γίνεται ἡ λιτανεΐα στόν Ἑσπερινό τῆς ἀγάπης καί γυρίζομε στούς

δρόμους κρατώντας κεριά. Λέμε τὰ ἴδια λόγια, μέ τήν ἴδια μουσική. Στεκόμαστε μέσα στήν Ἐκκλησία ὄρθιοι γιά κάποιο χρονικό διάστημα. Καθόμαστε ὅταν εἶναι καιρός.

Καί διερωτόμαστε: Τί σημασία ἔχουν ὅλα αὐτά; Δέν εἶναι πνευματική υπόθεση ἡ χριστιανική πίστη;

Βεβαίως εἶναι. Δέν ὑπάρχει μεγαλύτερη πνευματική ἀλήθεια ἀπό τήν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν καί ἀπό τή ζωή μετά τόν θάνατο στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Πιό πνευματική κατάσταση, δέν μπορεῖ νά φαντασθεῖ κανείς.

Βέβαια σκέπτονται μερικοί: «Καλά, τότε θά θυμόμαστε τό παρελθόν; Θά θυμόμαστε τίς ἀμαρτίες μας καί τὰ πάθη μας; Θά θυμόμαστε τίς παλιανθρωπιές τῶν ἄλλων ἀνθρώπων; Πῶς θά εἶμαστε χαρούμενοι; Καί ἄν μᾶς ἔχουν κάνει καμιά ἐγχείριση, μᾶς κόψανε κανένα πόδι, ἢ μᾶς βγάλανε κανένα νεφρό, πῶς θά εἶμαστε κει πέρα ὀλόκληροι;»

Ἀπορίες γιά μικρά παιδιά.

Ἡ Ἐκκλησία καί ὁ κόσμος ἔχει ὠριμους ἀνθρώπους, ἔχει καί ἀνώριμους. Οἱ ἀνώριμοι, βρίσκονται στή νηπιακή ἡλικία. Ἀλλά ὅταν βρισκόμαστε στήν νηπιακή ἡλικία, ἔχομε ἀνάγκη ἀπό εἰδική ἀγωγή. Ποιά εἶναι ἡ εἰδική ἀγωγή;

Πιάνει ἡ μητέρα τό χεράκι τοῦ παιδιοῦ καί προσπαθεῖ νά τό μάθει νά κάνει τόν Σταυρό του καλά. Νά ξέρει ποῦ τό πάει τήν πρώτη φορά, ποῦ τήν δεύτερη, ποῦ τήν τρίτη. Αὐτή ἡ ἐκπαίδευση, φαίνεται ἀστεία. Ἀλλά δέν εἶναι. Ἔχει τόν σκοπό της.

Ὅταν πάλι περάσουν λίγα χρόνια καί ἔλθει ἡ ἡλικία πού ὁ ἄνθρωπος βρίσκεται στήν πιό ἑξαλλη καταξίωση τοῦ ἑαυτοῦ του, θεωρώντας τον ὅτι εἶναι πανέξυπνο· δηλαδή στήν ὠριμη ἐφηβική ἡλικία, τότε πού πᾶνε στό στρατό, 19-20 χρονῶν παιδιά, ἐκεῖ τί τά μαθαίνουν;

Πρῶτα ἀπ' ὅλα τά μαθαίνουν βῆμα. Δηλαδή νά βαδίζουν σύμφωνα μέ τό παράγγελμα τοῦ ἐκπαιδευτῆ. Γιατί ἅμα δέν μάθουν νά σηκώνουν τότε πού πρέπει τό δεξί πόδι καί τό ἀριστερό, καί μέχρι ἐκεῖ πού πρέπει τό χέρι, θά εἶναι ἀδύνατον νά πειθαρχήσουν στά πιό δύσκολα.

Βλέποντας κανείς στρατιῶτες πού ἴσως ἔχουν πολλά πτυχία, νά κάνουν ἀσκήσεις ἀκριβείας, νομίζει ὅτι μαθαίνουν ἀστεῖα πράγματα καί χάνουν τόν χρόνο τους. Ἀλλά δέν εἶναι ἔτσι. Στήν πραγματικότητα μαθαίνουν φιλοσοφία.

Σῶμα, ψυχή καί πνεῦμα εἶναι ἀλληλένδετα. Δέν γίνεται χωρίς τήν πειθαρχία τοῦ

σώματος πειθαρχία τοῦ πνεύματος, οὔτε τοῦ ψυχικοῦ ἔσω κόσμου.

Γι' αὐτό ἡ Ἐκκλησία λέγει: Πρῶτο στάδιο προσεγγίσεως πρὸς τὸν Θεό εἶναι:

Μπαίνομε στὴν Ἐκκλησία καὶ στεκόμαστε ὀρθιοι.

Ὅταν μπαίνομε στὴν Ἐκκλησία γιὰ πρώτη φορά, συνήθως δέν λέμε καμία ἀπολύτως προσευχή. Ἀπλῶς στεκόμαστε, βλέπομε καὶ ἀκοῦμε. Καὶ τί γίνεται;

Ἀκούγοντας, μαθαίνομε νὰ πειθαρχεῖ τό μυαλό μας, στό νὰ ψάχνει νὰ βρεῖ κάτι, πού μέχρι τότε δέν τό εἶχε οὔτε ἀναζητήσει οὔτε συνηθίσει. Ἐάν ὁ ἄνθρωπος δέν βάλει τὸν ἑαυτό του σ' αὐτὴ τὴ διαδικασία, ποτέ δέν θὰ ὀρθοποδήσει.

Μακρὰ ἡ ἀκαταστασία

Τὴν σημερινή ἐποχή, ὁ ἄνθρωπος, κατάντησε νὰ θεωρεῖ γιὰ τὸν ἑαυτό του ἀξία τὴν «ἀκαταστασία». Νὰ κάνει ὅ,τι τοῦ ἔρθει τὴν κάθε στιγμή, νὰ σκέπτεται ὅ,τι θέλει τὴν κάθε στιγμή καὶ νὰ αἰσθάνεται ἀνάλογα μέ τὴν στιγμή, εἴτε μανία, εἴτε ὀργή, εἴτε τρυφερότητα· ὅλα ἀκατάστατα. Γι' αὐτό ὁ ἄνθρωπος ὁ σημερινός, δυσκολεύεται νὰ μπεῖ στό δρόμο τοῦ Θεοῦ.

Γιατί προσπαθώντας νὰ κάνει κάτι, τὸν πνίγει τό πνεῦμα τῆς ἀκαταστασίας.

Τό πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι τέτοιο. Ὅταν ὁ ἀπόστολος Πέτρος καὶ ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης, ἄκουσαν ὅτι ἀναστήθηκε ὁ Χριστός καὶ βρέθηκε ὁ τάφος ἀνοιχτός, καὶ τὰ ὀθόνια, δηλαδή τὰ σεντόνια μέ τὰ ὁποῖα τὸν εἶχαν τυλίξει, βαλμένα μέ τάξη μέσα ἐκεῖ, ἔτρεξαν νὰ δοῦν.

Ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης σάν νεώτερος ἔφτασε πρῶτος ἔξω ἀπὸ τὸν τάφο. Μά δέν ἐπέτρεψε στὸν ἑαυτό του τὴν ἀκαταστασία. Νὰ ὀρμήσει δηλαδή μέσα ἐξ αἰτίας τοῦ ἐνθουσιασμοῦ του νὰ δεῖ. Ἀλλὰ περίμενε νὰ φτάσει ὁ ἀπόστολος Πέτρος σάν μεγαλύτερος καὶ σεβασμιώτερος. Καὶ μόνο ἀφοῦ μπῆκε ὁ Πέτρος, μετὰ μπῆκε καὶ ὁ Ἰωάννης.

Γιατί τό ἔκανε ἔτσι; Ἀπλούστατα. Εἶχε μάθει νὰ πειθαρχεῖ τό μυαλό του, τὰ συναισθήματά του καὶ τίς κινήσεις τοῦ σώματος του.

Καὶ ἐπειδὴ εἶχε βάλει σέ καλὴ τάξη ὁλόκληρο τὸν ἑαυτό του ἀκόμη καὶ σ' αὐτὰ πού θεωροῦνται τύποι, μπόρεσε νὰ φθάσει στό οὐσιαστικό. Στὴν θεογνωσία.

Σέ μία εὐχή τῆς Ἐκκλησίας λέμε, ὅτι τό μεγαλύτερο πού μπορεῖ νὰ ἐπιτύχει ἓνας ἄνθρωπος εἶναι: «εἰς μὲν τὴν παροῦσαν ζωὴν, νὰ ἀποκτήσει ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας». Ὅχι νὰ μυρίζεται μερικά πράγματα καὶ νὰ φαντάζεται μερικά ἄλλα.

Άλλά νά ἀποκτήσει ἐπίγνωση τῆς ἀληθείας.

Όλοι ξέρομε, ὅτι ὑπάρχουν οἱ ἐπιστημονικές γνώσεις, καί οἱ ἀνθρωπιστικές γνώσεις, δηλαδή τό τί εἶναι ἀγάπη, τί εἶναι αἰδημοσύνη, τί εἶναι σεβασμός, τί εἶναι στοργή κλπ.

Πῶς ὅμως ἰδιοποιεῖται κανεῖς αὐτές τίς πολύτιμες γνώσεις;

Όχι μόνο διαβάζοντας, οὔτε φαντασιαζόμενος. Ἄλλά τίς μαθαίνει πιό σωστά μέ τήν ἐξάσκηση. Δηλαδή στήν πράξη.

Κατά τόν ἴδιο τρόπο καί τίς ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου καί τήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ τά μαθαίνομε στήν πράξη, ὅταν ἀποφασίζομε νά τηροῦμε τίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ. Ἄν ἀρχίσομε ἔτσι, αἰσθανόμαστε στό μέτρο πού ἀγωνιζόμαστε, ὅτι μέ κεῖνα πού κάνομε καί μέ κεῖνα πού βιώνουμε, «στέκομε στά πόδια μας».

Διαφορετικά πῶς βλέπομε τόν ἑαυτό μας;

Όπως τόν περιγράφει ἡ πεποίθηση πού ἰδιαίτερα σήμερα εἶναι διάχυτη σέ ὅλο τόν κόσμο. Ὅτι εἴμαστε ἕνα τόπι, πού τρώει κλωτσιές καί βρίσκεται πότε ἐδῶ, πότε ἐκεῖ καί τελικά ποτέ δέν ξέρει πού βρίσκεται.

Καί μέσα σ' αὐτή τήν ἀκαταστασία, λένε τά κακόμοιρα τά παιδιά καί κάτι πιό κακόμοιρα γεροντάκια:

«Ἄξιά ἔχει ὅτι χαρεῖς στή ζωή αὐτή. Ἄν σοῦ τύχει κάτι μή χάνεις τήν εὐκαιρία, ὅσο καί ἄν τό θεωρεῖ ὁ κόσμος βρώμικο καί σιχαμερό. Τί νά κάνομε; Ἔτσι εἶναι ἡ ζωή. Φρόντισε νά ἀπολαύσεις κάτι γιατί ἄλλοιῶς, τζάμπα τήν πέρασες».

Βέβαια μέ τέτοια νοοτροπία, πάει κανεῖς ὅλο καί πιό κάτω καί διαλύεται ὅλο καί πιό πολύ. Καί καταντάει ὁ γέρος παίγνιο τῶν μικρῶν παιδιῶν. Δέν τόν σέβονται οὔτε τά μωρουδάκια. Πῶς νά τόν σεβαστεῖ ἕνας μεγαλύτερος;

Καί ἐμεῖς ὅταν μαθαίνομε γιά κάτι τέτοιες ἀμαρτωλές συμπεριφορές ἡλικιωμένων, τίς σχολιάζομε. Όλοι ἔχομε κρίση. Βλέπομε καί καταλαβαίνομε. Δέν ἄρκει ὅμως νά ζυγίζομε τούς ἄλλους. Πρέπει νά μάθομε νά ζυγίζομε καί τόν ἑαυτό μας.

Ἡ σκηνή πού δίνει μαρτυρία

Μπαίνοντας στην Έκκλησία, στεκόμαστε απέναντι στον Χριστό. Όπου και νά σταθείς στην Έκκλησία βλέπεις την εικόνα του Χριστού και την πόρτα του Ίεροῦ, πού εἶναι γιά τόν χριστιανό ἡ πόρτα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, γιά τήν ἄνω καί τήν αἰώνια ζωή.

Γι' αὐτό ὅταν εἶσαι μέσα στην Έκκλησία καταλαβαίνεις πιό καλά τί σημαίνουν τά λόγια: «σκηνή τοῦ Μαρτυρίου», πού εἶναι τό πρῶτο ὄνομα τῆς Έκκλησίας.

Όταν ἔφτειαξε ὁ Μωυσῆς τήν πρώτη σκηνή, ἔβαλε μέσα τίς δύο πλάκες μέ τίς δέκα ἐντολές καί τήν στάμνα μέ τό μάνα. Τήν ὀνόμασε: «σκηνή τοῦ Μαρτυρίου». Δηλαδή αὐτή ἡ σκηνή μαρτυρεῖ. Δῶ μέσα θά πάρετε τήν ἀληθινή μαρτυρία γιά τόν Θεό.

Όμως πρέπει νά προσέξομε. «Παίρνομε» ἀπό τήν Έκκλησία ὅταν εἶμαστε πραγματικά μέσα. Τό λέμε, γιατί μερικές φορές, μπαίνομε μέσα ἀλλά εἶμαστε ψυχικά πιό ἔξω ἀπό ὅτι ὅταν δέν ἐκκλησιαζόμαστε καθόλου. Δηλαδή δέν τό μαζεύομε καθόλου τό μυαλό μας, νά προβληματιστοῦμε γιά κάτι οὐσιαστικό.

Τότε, ὅταν πραγματικά εἶμαστε στην Έκκλησία, ἀρχίζομε νά καταλαβαίνομε ποῖο εἶναι τό μυστήριο τῆς ζωῆς. Τί εἶναι τό μυστήριο τῆς σχέσης τοῦ σώματος μέ τήν ψυχή καί μέ τήν διάνοια. Ότι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἕνας καί ὁλόκληρος. Ότι ὅλος πρέπει νά ἀνεβαίνει πνευματικά. Όχι ἕνα κομμάτι του νά ἀνεβαίνει καί ἕνα ἄλλο νά βουλιάζει ὅλο καί πιό πολύ.

Όταν τό σκεφθοῦμε αὐτό, καταλαβαίνομε γιατί ὁ Χριστός ἦλθε στόν κόσμο νά μᾶς θεραπεύσει. Γιατί ἦλθε νά μᾶς διδάξει τήν ἀλήθεια καί νά μᾶς δώσει φάρμακο. Καί τότε καταλαβαίνομε τί σημαίνει ἀνάσταση καί αἰώνια ζωή.

Ό ἄνθρωπος χωρίς τήν πίστη στόν Χριστό, εἶναι ἀπό ἐκείνους γιά τούς ὁποίους λέει τό τροπάριο: «καί τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι».

Καλύτερα σ' ἕνα τάφο ἀπό μάρμαρα, ἢ ἔστω ἀπό χῶμα μόνο, παρά σέ ἕνα τάφο μέ ὅλων τῶν εἰδῶν τά πάθη. Νά πάρομε ἐκεῖνα πού εἶναι τά ἄσχημα:

Διαστροφές καί ναρκωτικά.

Πιστεύει μήπως κανείς, ὅτι αὐτός πού ἔμπλεξε μ' αὐτά, δέν εἶναι κυριολεκτικά θαμένος μέσα σ' ἕνα τάφο;

Καί οἱ ἴδιοι τό πιστεύουν καί τό παραδέχονται.

Μά δέν εἶναι αὐτά τά μόνα πάθη. Εἶναι καί πολλά ἄλλα. Ἀπό ὅλα πρέπει νά

ἀναστηθοῦμε. Γιὰ αὐτό καί λέει ἕνα τροπάριο:

«Ὁ Χριστός ἦλθε στή γῆ, ἀπό ἀγάπη γιά μᾶς, σταυρώθηκε γιά μᾶς, μᾶς ἔδειξε τήν σημασία τῆς ἀγάπης, καί ἀναστήθηκε ἐκ νεκρῶν. Καί τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι παρέχει ζωή καί ἀνάσταση».

«Τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι» δέν ἐννοοῦμε μόνο τούς πεθαμένους πού θά ἀναστηθοῦν τήν δευτέρα Παρουσία. Νεκροί «ἐν τοῖς μνήμασι» εἴμαστε καί ἐμεῖς ὅταν ζοῦμε χωρίς τήν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας.

Γιὰ αὐτό τίς μέρες τῆς ἀναστάσεως, τίς ἡμέρες τοῦ μεγαλύτερου μυστηρίου, ἀπό τό ὅποιο ἔρχεται τό λαμπρότερο φῶς, κρατᾶμε τό κερι γιά νά φωτίζεται ἡ διάνοια, ὁ νοῦς καί ἡ καρδιά. Ἀλλά αὐτό εἶναι ἕνα καλό ἔθιμο, πού ὅπως φαίνεται σιγά-σιγά τό ξεχνᾶμε.

Ναί, νά κρατᾶμε τό κερι. Καί μαθαίνοντας νά τό κρατᾶμε, ὅπως μαθαίνομε νά κάνομε τόν Σταυρό μας, μαθαίνομε νά ἐργαζόμαστε γιά τή αἰώνια ζωή καί γιά τήν ἀνάσταση.

Πρῶτα μαθαίνει τό μικρό παιδί νά γράφει τό ὄμικρον καί τό γιώτα καί μετά μαθαίνει καλλιγραφία.

Τό ἴδιο στό χῶρο τῆς πίστεως: Ξεκινᾶμε ἀπό τούς τύπους καί μετά μαθαίνομε νά πιστεύομε στήν αἰώνια ζωή σωστά καί νά ὁμολογοῦμε: «προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν καί ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος», πού εἶναι ἡ σφραγίδα, τό τέλος καί ἡ ὀλοκλήρωση τῆς πίστεως.

Γιὰ αὐτό βρίσκεται τό ἄρθρο αὐτό στό τέλος τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως.

Αὐτά σάν μιά ἀναλαμπή τῆς πασχαλινῆς λαμπάδας. Νά μᾶς φωτίζει ὁ Θεός. Ἡ δύναμη τοῦ Χριστοῦ πού νίκησε τόν Ἄδη νά βοηθᾶ ὅλους νά ξεπερνᾶμε τίς δυσκολίες τῆς ζωῆς μας.

Ἀμήν.

Πηγή: agiazoni.gr